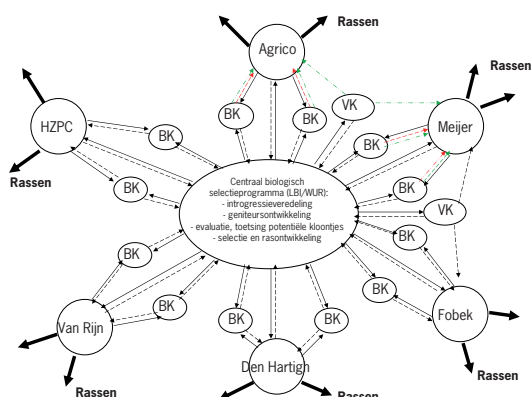

Bioimpuls, biologisch aardappelveredelingsprogramma en de rol van boerenkwekers

Edith T. Lammerts van Bueren^{1,2}, Ronald Hutten², Marjolein Tiemens-Hulscher¹, Christel Engelen², Wessel Verkaik¹

Belangrijke raseigenschappen

De biologische sector heeft dringend betere, niet-GMO aardappelrassen nodig om de knelpunten in de teelt op te lossen. Behalve phytophthora resistentie richt het project zich op rhizoctonia, schurft, alternaria en virusresistentie. Speciale aandacht gaat uit naar vroege knolzetting en -vulling, weinig kiemlustigheid en hoge N-efficiëntie. Dit veredelingsprogramma is een samenwerkingsverband tussen Louis Bolk Instituut, Wageningen Universiteit, zes veredelingsbedrijven en diverse boerenkwekers.

Figuur 1. De organisatiestructuur van Bioimpuls veredelingsproject. BK=boerenkweker, VK=vrij (boeren)kweker

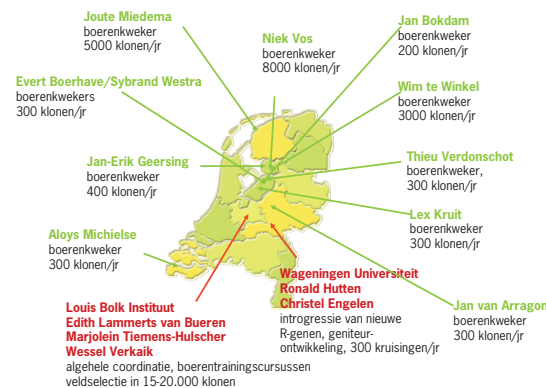
De aanpak richt zich op drie parallelle doelen:

- Het ontwikkelen van geniteurs door klassieke introgressie-veredeling met nieuwe, gecombineerde phytophthora resistentie genen;
- Het jaarlijks leveren van zaden/zaailingen uit kruisingen met nieuwe resistenties voor verdere selectie;
- Het stimuleren van deelname door boerenkwekers in het selectieproces, door middel van veredelingscursussen, technische ondersteuning en een uitgebreide handleiding.

De rol van boerenkweker

Nederland kent al decennia lang een uniek boerenkwekerssysteem in samenwerking met kweekbedrijven! Door meer deelname van biologische boerenkwekers in het selectieproces kunnen er jaarlijks een groter aantal klonen beoordeeld worden en is de kans groter op succesvolle rassen.

Figuur 2. Overzicht boerenkwekers actief betrokken in de selectie, 2010.

Boerenkwekers ontvangen jaarlijks een aantal zaailingen (kloonjes) uit door hun gewenste kruisingen. Boeren selecteren daarin op simpele, basale teeltkenmerken (resistentie, knolgrootte-verdeling, schilkwatiteit, niet te diepe ogen en te lange stolonen, etc). Wat na drie jaar als veelbelovend over blijft, gaat terug naar het kweekbedrijf voor verdere selectie. In Bioimpuls kan een boerenkweker kloonjes ontvangen van zijn aangesloten kweekbedrijf of vanuit Bioimpulsprogramma. Mocht de selectie tot een marktwaardig ras leiden, worden de te verwerven licentiegelden gedeeld tussen Bioimpuls, kweekbedrijf en boerenkweker.

Tabel 1. Overzicht activiteiten van het kweekbedrijf en de boerenkweker.

Jaar	Activiteit	Kweekbedrijf	Boerenkweker
0	Overleg keuze van de kruisingsouders	x	x
1	Kruisingen maken Zaden oogsten	x	
2	Opkweken en uitgeven van zaailingen	x	
2-4	Visuele selectie op basale teelt kenmerken		x
5-8	Veldproeven op diverse locaties en ziekte-toetsen door kweekbedrijf	x	
9-12	Onderzoek naar potentiële markt, registratie op nationale rassenlijst	x	
13-15	Markt introductie en instandhouding	x	

Heeft u belangstelling voor de cursus of wilt u meer weten?

Meer informatie: Edith Lammerts van Bueren

LOUIS BOLK
INSTITUUT

¹ Louis Bolk Instituut, Hoofdstraat 24, 3972 LA Driebergen
Tel: 0343-523860 - Email: e.lammerts@louisbolk.nl

WAGENINGEN UR
For quality of life

² Wageningen UR Plant Breeding, Wageningen

Dit project wordt gefinancierd (2009-2013) door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vanuit het heroriënteringsprogramma Groene Veredeling